

De euāgelio luce mi-
bil itēdo ponē mi-
hi solū illa q̄ p̄mit-
tūt mat̄ et m̄c̄.
Nō h̄ dicit q̄ mis-
sus ē āgelus gabriel ad v̄ginē
mariā in nazareth salutādā qui
ingressus ad eā ipsam suo luie
stupefecit. h̄ solatus eā v̄bo nū-
ciauit eidē. **Q**d credēs ipsa dei fili-
ū mox d̄cepit. **I**ta p̄nt applica-
ri exēplariē ad v̄gines et marie
ad sc̄imoniales qz t̄uera exēplo
b̄tē v̄gis iste d̄nt manē in ciui-
tate nazareth q̄ interp̄tat̄ vnc-
tio vel mūdicia custodiēs aut se
pacō qz iste debent brē vinctōez
deuo cōis mūdiciā pure et caste
d̄sacōis custodiā simp̄ius per
diligētē discrecōez et sepacōez a
mūdi negocijs vel scl̄ariū nugis
vel a quibuscūqz malis d̄sorcijis
p̄ solitariā h̄itacōez. **I**sti ei debēt
dici maria p̄ amariā peitētā et cō-
tūcōez et debent manē et staē in
fra domū et claustr̄ p̄ omis va-
gacōis abductionē. **Q**d oñditur
cū d̄ ingressus ad eā. **Q**ui nō in-
ueit eā in platea h̄ in domo. **P̄s**
Ecce elōgani fugiēs. zc̄. **A**d t̄lēs
v̄gines nō sūt q̄lescūqz vi mitte-
di h̄ solū q̄ sūt āgelus gabriel q̄ in-
terp̄tat̄ fortitudo .i. viri āgelici
fortes in bonis moribz et robu-
sti. **T**ales ei de q̄bz nulla p̄t eē
suspicio debēt v̄gines visitare.
luie bonoz exēploz et documē-
toz ipsas illuare et v̄bū dei ip-
sis ānūciare et p̄dicare. et sic ip-

se poterit mediātibz istis v̄bum
dei p̄ grām suscipe vel d̄cipe et ip-
sū in vtero cōscie retinē. **P̄sa. vij**
Ecce v̄go d̄cipiet zc̄. **A**udi tamē
q̄ dicit q̄ virgo expaunt de lū-
ne. et de angeli p̄sentia mōsue-
ta i quo notari p̄t q̄ nō ē aliq̄s
ita āgelici q̄n virgines eius cō-
d̄sorcū d̄nt expauescē. et q̄n q̄
aduersus ipsos p̄bauerit debe-
āt de ip̄s dubitare. **V**ile ei collo-
q̄ū d̄nt metuē q̄sqz ipsos cog-
nouerit v̄bū salutis v̄aciter p̄-
dicando. **A**bbac̄ iij. **D**ñe audi
ui auditū tuū et timui. **C**ū b̄tā
virgo filiū dei d̄cepit et q̄dā die
ad salutandā elizabet q̄ iā p̄ sex
mēsēs ante iohānē baptistā cō-
d̄perat in mōtana celeriter ascē-
dit sic factū ē q̄ iohes existēs
in mris vtero x̄pi et mris p̄nci-
ā sensit. et ob eoz reuerētiā ex-
ultait. **U**nde dixit elizabet. **V**n̄ n̄
h̄ vt mē d̄ni v̄iat ad me. vt eni
facta est vox salutacionis tue in
auribz meis exultait infans zc̄.
Ista possunt allegari ad con-
firmacionem fidei incarnacōis
quam iohannes sensit in vtero
et predicauit in gaudio. **V**el
potest allegari de sanctitate ioh-
annis qui in vtero existēs cri-
stum honorauit et diuinitatem
eius mox agnouit. **V**el alle-
ga de humilitate virginis. que
ad salutandam cognatam dig-
ta est ascēdere et ad eā celerit fe-
stinaē. **I**n q̄ dat̄ nob̄ ex^m q̄ n̄ll̄
d̄z eē ita maḡ et diḡ q̄ miores

con sanguineos debet diligere et eos quos benigniter visitare Vel dic qd xpi et beate virginis auxiliatrix pñcia facit pueros .i. pueros innocentes spualiter exultare. et ob ipsorum reuerēciā gaudere .

Zacharias p̄ iobis baptiste añ natitatē ipsius iobis mutus extitit. quo nato statim loq̄lā recupauit et ī laudē dei prupit dicēs bñdāis dñs dñs isrl̄. **J**ohēs q̄ interpretat̄ in quo ē grā s̄ḡt̄ dīnā ḡciā. q̄ igitur tali iobāne .i. tali ḡciā caret mutus .i. elinguis efficitur qz sibi nichil dicere vel loqui cōpbat̄. Verū qñ iste puer scz iobānes dīnā ḡciā sibi nascit̄. et a deo cōdit̄ tunc bñ congrue verba salutis loq̄tur. Unde greḡ. In uanū laborat lingua p̄dicatoris nisi affuerit gracia saluatoris.

Pastores erāt ī regiōe uigilātes et custodiētes uigilias noctis sup gregē suū. **E**cce angelus dñi stetit circa illos et claritas dei circūfulsit illos et timuerunt timore magno. **I**ste autē angelus statim cōsolatus eos extitit et gaudiū magnū illis retulit: et natū in betleem mūdi saluatorē nūciāuit. **I**lli cōtinuo laudes celestis exercitus audierūt vsqz in betlehem uenerūt et matīā ioseph et infantē in uolutū in pannis et positū in p̄sepio repperūt. **I**sti pastores possunt significare bonos p̄latos et p̄dicatores puidos qui pabulo sacre scripture .i. subuenciōe tpa

lis sbe cibo deuocōnis et eucaristie se et alios nutriūt greges subditoꝝ a lupis infernalibus custodiūt et sup ipsos diligēter attēdunt luce xij. **S**i sciret paterfamilias qua hora fur ueniret uigilaret utiqz et non finiret p̄fodi domum suam. **T**ales igit̄ ab āgelis uisitantur lumine caritatis et gr̄cie circūfundunt̄. timore domini constituūtur et ab ipso spualiter cōsolātur. **F**inaliter autem post mortē vsqz in betleem. que interpretatur domus panis id est vsqz in paradisu transeunt ubi mariam cū ioseph id est cū sanctis et infantē xpm in uolutū p̄anis humanitatis nostre nature reclinatū in p̄sepio p̄fectionis eterne p̄sonaliter inuenerunt a q̄ gaudiū et cōsolacionē glorie sempiternē r̄cipiūt et acq̄rūt. **G**lorificātes iqt̄ et laudātes deū ī oibz q̄ uiderāt et audierāt. **M**at̄ .ij. **V**identes stellā gauisi sunt et intrātes domū inuenerūt puerū cum mariā matrem ei. **D**ebent ergo pastores nr̄i sollicite uigilare ut t̄le possent p̄miū reportare. **A**po. xvi. **B**onus q̄ uigilat. **D**e oblatiōe data p̄ xpo ī tēplo oblato de simone et anna nichil dico nec etiā de ipso in medio doctoꝝ iueto nec etiā de alijs q̄ et iij. vel in iij. capitulis cōtinēt̄ q̄a supra ī mat̄. p̄ maiori pte ponuntur.

Cristus postq̄ cōtra diabolu tēptatē se p̄ualuit tandē ī nazareth ueniens

sinagogam iudeorum intrabat.
Exhortabatur igitur ipsum iudei ut
ibi in patria sua in qua nutritus fu-
erat et conceptus aliquid mirabilia fa-
ceret dicentes **Q**uia audiui? facta in
capharnaum facta et hic in patria tu-
a christus vero in ipsa patria nulla fa-
cere voluit mirabilia. quia nullum pro-
phetam in sua patria fore accep-
tum dixit. etiam per ex^m helie et he-
lizei probauit. quorum temporibus multe fu-
erant vidue et multi leprosi in israhel
helie helias tamen ad unam esse mis-
sus viduam sareptenam et helizeus
vnicuique sanauit leprosum naamam
scilicet fratrem quem alio modo non de israhel na-
tus fuerat. **A**c si recte vellet dicere
dominus quod isti prophete non illis
de patria sua sed alienigenis fecerunt
miracula et quia nullus homo san-
ctus in sua patria ad digne honoratus
est et ideo ad extremos recesserunt
Ista etiam hic verificata sunt de christo.
quia cum in sinagoga ysaiam exponeret
istum compatriote sui indignabantur
de ipso et eum filium fabri appel-
labant **U**n de mat. xiiij. dicit quod isti
de ipso sic dicebant **N**one iste
est filius fabri? **U**nde igitur habuit
omnia ista **S**ic autem hic dicitur isti de in-
dignatione ad iniurias praepe-
runt et eum ad suplicium ciuitatis du-
xerunt et eum precipitare voluerunt ipse
tamen per medium ipsorum transiit. et
de ipsorum manibus euasit. **I**sta
omnia allega quod nimia familiaritas
parit contemptum. quia reuera sepe est quod
sapiens homo minus reputatur in pa-
tria sua quam in aliena. et minus a

notis quam ab extraneis. et minus
a suis familiaribus quam ab extraneis
populis remotis. facile enim est
ut pares paribus inuideant et ut
vicioz suorum sapientiam et virtutes
alij mordeant et contempnant. **U**n cum
ab illo propheta quereatur. a quo esset potissi-
me cauendum in hac vita respondit
quod ab inuidia animi. et iniuria mi-
micum. unde fit quibus quod mali et inui-
di compatriote cum bonos vicinos
insurgunt et quauis eos in virtute
et scientia videt precellere ipsis tamen
tunc detrahendo gerunt ipsorum ad memo-
riam reducant. et quando cum personam a-
liquam nequam dicunt ipsum tamen oc-
casionem quibus vilipendunt dicentes
None iste est filius fabri? **N**one pater
eius apud nos sunt. **U**nde huic
omnia ista. **A**c si diceretur **I**ste non
est dignus a nobis honorari. nec est cre-
dibile ipsum virtualiter posse operari
quod de tanta infirmitate patitur apud nos
dignitatem generari. **D**icunt enim illud
Quis est dauid? ut seruiamus illi. et
tamen quibus istud non sufficit quoniam
contra eum personaliter insurgunt et eum
de statu et gradu precipitant et proster-
nunt. et a sua ciuitate et patria fugere
et recedere eum aliquos cogunt **M**at.
iiij. **I**nicum hominis. 22. **S**ic de illo
scipione qui dato quod rei publice ro-
me infinita bona fecisset cuius tamen
romani eius prosperitate et virtutum
magnitudinem ferre pre inuidia non
valentes ipsum in exilium propulerunt. sic
potest macrobius. **S**ic et dicit domi-
nus mat. xiiij. **N**on est propheta
sine honore nisi in patria sua. **E**t ideo

sepe fit q̄ viti prudentes p̄p̄riā
p̄riā negligūt et māsiōē; in alia
p̄riā q̄rūt ibiq; āpli? honozant?
et p̄speritate maiori alibi q̄ a
pud suos p̄mouent? Quā p̄p̄
deū ē abrahā Gene xij. Exi de t̄
ra tua et de cognatione tua et vi
i terrā quā monstrauēo tibi et fa
ciā te et cetera.

Quā petrus et sui socij pis
carēt et p̄ totam noctē
laborassent et nichil ce
pissent cōtigit q̄ dñs nauē illā
ascēderet et de nauicula t̄bas do
ceret et q̄ nauē in altū duci et re
tibia i capturā laxari iuberet Cū
igit? petrus cuius erat nauis de
vano labore totius noctis que
reret et diceret p̄ceptoz inq̄ens
p̄ totā noctē laborātes nichil ce
pimus in verbo aut tuo laxabo ē
tbe sic factū est q̄ tantā pisciū
multitudinem cōcluserūt q̄ tbe
coy rūpebat? ita q̄ aliā nauicu
lā in auxiliū vocabant et ābe pi
sibz replerēt? Ista nauis mo
raliter siḡt aīaz quā q̄libz i mari
et fluctibz hui? vite habet regere
et ab ip̄o retbe bone voluntatis
laxare et pisces meitoz i bac na
uicula cōgregare. Vñ tñ q̄m diu
nō ē xp̄s in ista p̄ ḡciā sc̄ q̄ diu
durat nox et tēbrofitas viciōrū
tā diu deñat captura pisciū. id ē
meritoz. Nocte enī culpe satis
potest hō laborare et bona opa
p̄petrare. vel circa tp̄alia lucra et
negocia insudare qz nūq̄ sibi cō
tinget ex tali labore pisces. i. me

rita acquirere vel habē. p̄ totam
noctē inq̄t laborātes nichil cepi
mus. **Ps̄a. xlix.** Inuanū labora
uim? sine causa: et mane cōsūp
si fortitudinē meam. Sic reuera
q̄nq; xp̄s ibi p̄ ḡciā itrat vtf̄ bas
malarū cogitacionū doceat et cō
pescat et tūc ad eius monicionē
et inspiracionē retbe bone volū
tatis in altū ducit in quātū affec
tus ei? et opa ad eterne vite alti
tudinē ordināt. et sic p̄ certo pi
sces. i. merita cumulāt ita q̄ du
e nauiculae. i. nō solū aīa ymmo
eciā corpus istis piscibz. i. meito
rū opibz mox replēt. In xp̄i enī
p̄nā non absēcia fit talis cap
tio. i. die ḡcie non in nocte culpe
fit meritoz acq̄sicio **Jo. ix.** Ne
optet laborare donec dies est.
Vel dic q̄ nauicula siḡt sacram
scripturā i qua petrus. i. q̄cūq;
p̄dicatoz potest satis sine fructu
laborare qz sicut retbe predica
tiois a mai hui? mūdi p̄ piscibz
capiendis. i. p̄ peccōtibz ouertē
di? potest i uanū mittere et laxā
nisi cristi p̄nā p̄ ḡciam dei assis
tat qui retbe predicatiois i altū
ducē. i. ad sp̄e et ne retribuciois
ordiare doceat Sine enī cristi ḡ
cia nec predicatio p̄fiat: et sine
eius grā in officio predicacionis
p̄ nichilo laborat? p̄s. Nisi do
minus edificaueit domū zc. Qd
eciā bñ supponit? b vbi cristus
post piscaturā pisciū dixit petro
Noli timē iā enī eis capiēs hoī
nes. Cū circa xp̄m iserim multi

vndiq; conflurissent. ecce viri qui portantes hoīem in locū q̄ erat palatiū cū ipsū p̄ turba aīte ipsū nō possent ponē s̄ tectū ascēde r̄ et p̄ tegulas dimiserūt. in locū in mediū aīte eū. xpc̄ igit̄ vt fidē illozū vidit palatiū pccā dimisit et vt lectū suū tollēt et sanus corpaliter recēdēt ipauit dicēs Surge tolle lectū tuū et vade in domū tuā. **I**ste palatiū? ē aī? pccōrū q̄ ē debilis infirmus et p̄ carnis molliāe resolutus et more palatiū q̄ ad exēcūōez bonozū inabilis et ineptus ē. de quo mat̄. viij. **D**ñe puer meus. zc̄. Quatuor viri q̄ istū portabant et corā ihesu ponē cupiebāt. sūt q̄tuor cardinales vtutes vel q̄tuor affcōes q̄ istū palatiū aīte ihesu q̄ interpretat̄ saluator. .i. ad salutis statū cupiūt adducē. et sibi gr̄e sanitatē p̄ vībz p̄curare. **D**ez qz turba malay cogitacōnū necnō sollicitudinū mūdanzozū illā sanitatē impediūt. iō isti portatores debent istū infirmū sup̄ tectū domus. .i. s̄ apicē vōis eleuare et erigē et ab istis turb̄ malis se mouē. dem̄ ipsū p̄ sui ipsius hūiliacōez aīte ihesu deponere. et eū p̄ mīe imploracōez eidē offerre. et ab ipso remedū et veniā implorare. qd̄ si fecerit xpc̄ sibi pccā dimittet et lectū carnalis delēcōis ipsū tollē et carnis desideria aīteferre p̄cipi et ipsumq; de vicio negligentie surgē iubebit et in domū suā. .i.

eccliam vel bonā consciāz p̄gē impabit. vt de locō carnalis delēcōis exeat dicēs Surge tolle lectū tuū et vade. **A**d ephē. v. Surge qui dormis. zc̄. **U**nde lu. vij. Resedit q̄ eāt mortuus. **V**el p̄ istos portatores q̄ supponūt eē q̄tuor intelligo esse q̄tuor euangeliōz doctores vel p̄dicatores vel q̄tuor vtutū possessores qui palatiū. .i. pccōres dño offerūt. ita qz eozū industria et xpi clemētia sani et mūdati recēdūt.

Erat ih̄s in citatē q̄ vocat̄ naim. et cū appropiq; portas ciuitatis. et ecce mortuus eferebat̄ vnicus filius sue matris. et h̄ cū ess̄ vidua et turba multa citatis ih̄s mīa motus portatores loculi stare iussit et ipsis stātib; loculū tetigit. et vocās adolescētē ipsū a mortuis suscitāt et ipz̄ m̄i sue sanū dedit. **A**dolescēs iqt̄ ē dico surge. et resedit qui erat mortuus. et cepit loqui. et dedit eū matri sue.

Iste filius significat quemlibet fidelem qui matris sue scz ecclesie filius vnicus dicitur pro eo qz ab ipsa vnicē diligitur et fouetur. **M**ilitans enim ecclesia que nunc a cristi personali presentia vidua ē quā fidelem vnicē diligit. summeq; dolere dicitur quādo p̄ vicia ipsum perdit. **S**cd̄o reḡ p̄o. Sicut m̄i vnicū amat filiū. et cetera. **Q**ūz eadē fit qz talis filius p̄ peccatū moritur. qz iā a q̄tuor portatoribus scz a

fuerūt michi lacme panes.
Vel allega quō multi sūt ita p̄-
suptuosi q̄ qui semel p̄cōz fue-
rit nō credūt eū ad dominū pos-
se conuerti nec debere a x̄o recipi
nec in eius obsequiis delcāi q̄n
imo si ipsos penitentes iuxta se
vidēt debeāt intēdere et vacare.
Prima ad cor. x. Cōtēptibiles
in ecclā debēt ad talia iudicia re-
quiri. Illud autē qd̄ hic sequit̄
de illo diuite c̄ aḡ fraūs vberes
attulit. qui multa cōgregare et
hoorea augē disposuit et aie su-
e dicebat. Aia mea multa bona
habes reposita in ānos plurios
Cui vox de celo facta ē. Stulte-
bac nocte repetēt aiam tuā a te
q̄ autē cōgregasti c̄ erūt. **H**oc
allega cōtra auaros q̄ p̄ sup̄ab-
ūdātiā dīciay nō studēt paupi-
bz erogare. s̄ p̄ cōgregare. et
in ānos plurimos cōseruare qui
de p̄pinq̄ morte nō cogitāt s̄ in
bonis suis diu luxuriari studēt.
In q̄bz q̄nq̄z repetim̄ iteritus ve-
niunt et eoz aias subito capiūt
Job xxiiij. Ipsū rapiet ar̄tu^s zē.
Hic fit mētio de duobz gēri-
bz seruoꝝ q̄s cōstituit domin⁹
sup̄ familiā q̄bz p̄ceptū ē a dño
vigilāre. q̄z q̄dā vigilāt a dñm
suū sp̄cānt vt q̄cumq̄z hora vērit
vigilia p̄a sc̄da q̄rta ipsos mue-
niat vigilātes et isti p̄ auldubio
bt̄i dicūt. et eisdē finaliter a do-
mino ministrat. **A**mē inq̄t dico
vob̄ q̄ p̄ciget se et faciet illo^s di-
scūbē. et trāsiēs ministrabit illis

Aliqui tamē eozū cōtrariū faci-
ūt. qui de aduētū dñi solliciti nō
sūt s̄ ipsū moāri vidētes ad ma-
la plurima sc̄z ad bibēdū edēdū
inēbādū et c̄huos sibi cōmissos
p̄cūtiēdū cūtit̄ qd̄ si quis dire-
rit seruus ille moā faciet domi-
nus meus et cepit p̄cutere et in-
ebari et de talibz dicit q̄ horā q̄
dominus eozū veniet nesciēt ip-
sos ab alijs didēt et p̄tē eozū cū
infidelibz ponet. **F**it ecā hic
mētio de duobz alijs gēibz ser-
uoꝝ de quibz qui sciūt volūtātē
dñi et nō faciūt eā et isti plagis
vapulari merēt. et de alijs qui
nec sciūt nec faciūt et isti nō tm̄
vapulant̄ sic p̄i. **E**t sequit̄ ibi v̄-
bū x̄pi. **Q**z oīs cui multū datū ē
multa q̄rēt ab eo. **S**ic vero cū
dominus tradiderit familiā popu-
li sui seruis suis sc̄z p̄latis et p̄n-
cipibz gubnādā et oībz p̄cipit
q̄ sint vigilēs et attēti. **C**ōstat
q̄ de istis seruis inueniēt̄ due
spēs boni et mali. boni sp̄ timēt
dominū x̄pm subito ad eos i iu-
dicio vētur̄ et eos p̄ mortē vōtu-
rū et eos rōez villicacōis petitu-
rū. et iō cōtinue in bono vigilāt
mortem et iudiciū sp̄ exp̄cānt.
vt q̄cūq̄z hora vōti fuerint ipsos
i bono statu x̄p̄s iueiat sūme stu-
dēt. q̄p̄ a dño cōmēdant̄ et in ce-
lesti glā discūbētes diuinū mi-
nisteriū p̄merēt. **U**nde mat. xxiiij.
ij. **B**eatus seruus ille quē cū ve-
nerit domin⁹ iuerit eū vigilāte.
Mali autem econuerso faciūt.

quia isti videntur habere oculos
ad moxam quā facit dñs suus .
id est ad dilacionē iudicij et mox
tis et ad lōgam vitam quā spe
rant sibi cōcessam . Et ideo isti p
negligēciam dormiūt . p gulam
comedunt et bibunt . p crudelita
tem seruos sibi cōmissos id ē po
pulū sibi subditū rapinis pcutiūt
q̄ ppter sepe fit q̄ ista morte pue
munt et a bonis fidelibz diuidū
ē et cū dampnatis i inferno dāp
nantur **Matb̄ . xxiiij .** Veniet do
minus serui illius qm̄ non sperat
et hora quā ignorat et ptem eius
ponet cū ypocritis . illic erit fletus
et stridor dēciū **Illud qd̄ seq̄t̄**
de seruo sciente volūtate dñi sui
et non faciente . **P**otest allegari
contra viros scientificos q̄ sciūt
et non faciūt . qz isti pre ceteris
dāpnabūt qz sicut dicit̄ . **Jaco .**
iiij . Sciētes bonū facere et nō fa
ciētes peccātū est illis . Illi aut̄ q̄
nec sciūt nec faciūt vt simplices
et illrati fideles et pagani et si p
ignorāciam non excusant̄ a toto
qz ignorans ignorabis . p̄ma ad
cor̄ . **xiij .** **P**er ipsū tñ excusant̄
a tanto q̄ non tantum punient̄
sicut domini volūtatem scientes
et ipsam facere non dignantur
pl̄ dampnacionis accipiēt clei
a zc̄ . Et ideo bene sequitur **Cui**
multū datū est : multū exigit ab
eo **Vide math̄ . xxv .** Quāto plu
ra receperunt talēta tanto plura
reperuerūt lucra **Ad plura igitur**
tenet̄ scientificus qui recipit

plura q̄ ignarus q̄ recipit pau
ciora . **Illud autem qd̄ sequit̄**
qz dominus dicit se venisse ad ig
nem in terrā mittendū et pacem
tollendam et parētes a filiis di
uidendos **Hoc aut̄ potest al**
legari quō prudens princeps vt
p̄latus sūme debet studere vt cō
federaciones maloz rūpat . sicut
Actuū . xxiiij . ad litterā de p̄bati
seis et saduceis fecit paulus . vt
igne seueritatis et iusticie succen
dat et pacē cū vicijs et cum ho
minibz impijs tollat . dicens illud
Matb̄ . x . Non veni pacem mit
tere in terrā s̄ gladiū **Vel ad lit**
terā illud fecit x̄ps in ecclia p̄mi
tua vbi de vna domo aliqui cō
uertebant̄ alij non . et sic ignis
zelus et discordia nascebat̄ **Apo**
vi . Habebat gladiū magnum et
datū est ei vt tolleret pacem de
terra .

Quom pylatus quorūdam
galileoz sanguinē cum
eoz sacrificijs miscuisset
et eos crudeliē vt supponit̄ occi
disset . **Cūqz in filoa qd̄ turtis**
sup̄ xviiij hoies occidisset . et eos
opp̄sisset nec illos q̄ talia passi fu
erāt ceteris maḡ peccōres credi
dit de q̄ tñ credulitate x̄ps rep̄
bendit et eos non plus peccato
res alijs asseruit s̄ nisi penitenti
am agerēt omnes simul peccato
ros p̄dixit . Putatis inq̄t q̄ isti
debitores fuerāt p̄t oēs **Nō dico**
vob̄ s̄ si nō p̄nīaz egeitis oēs filij p
ibitis **Ista p̄nt allegari q̄ i mūdo**

culpe nō sp̄ cor respōdent penīs
sicut nec p̄mīa meritis nec ecōū
so **C**onstat eī q̄ q̄nq; sc̄dū di
sp̄ositioēz occulte dei iusticie m̄l:
tū qui nō sūt ceteris peiores ca
sus in hoc mūdo sustinēt ḡuio
res q̄nimo sepe fit q̄ illi qui pe
iores sunt in hoc mūdo āphiori
p̄speritate letāt̄ et qui boni sūt
q̄nq; maiori aduersitate ḡuātur.
nō debēt hoīes illos deteriores
credē quos vidēt ḡuiozib; for
tune casib; succūbē. **B**ene ergo
dicat̄ mat̄. vij. **N**olite iudicāe
ne iudicabimī. vide de hoc infra
actuū. vltimo **H**ic fit mentio
q̄ cū q̄dā q̄ hēret ficū in vinea
sua et ānis singulis fructū q̄re
ret. et nō in ea repiret voluit eā
succidere dicēs **E**cce āni tres sūt
ex quo remēs fructū in ficulne
a hac q̄sui et nō inuenio. **S**uc
cidite ergo illā. vt q̄d ecā terrā
occupat. **A**gricola d̄no r̄spōdit
Domine dimitte eā et hoc āno.
vt fodiā cca eā et mittā stercō
ra: si autē nō fecerit fructū. ī fu
turū succide eā. **I**n vinea ecce
talis sterilis ficulnea ē p̄ccōz. q̄
nullū bōz opm̄ p̄ducit fructū
qz p̄alidubio d̄nis nō inuenit ī
eo fructū fidei spei neq; carita
tis nec cor̄dis opis nec oris. q̄
p̄ q̄tū est de se statū vult eam
succidere p̄ mortē et d̄āpnacōez
euellere cū sine fructu terrā ecce
nō d̄z occupare. **D**an. q̄rto **S**uc
cidite arbore. **S**z p̄ c̄to sub spe
ḡaḡcola. i. p̄latū vel p̄dicatoz

illā arbore p̄ correctionē fodiat
et q̄ stercora. i. p̄p̄e vilitatis cō
siderationē apponat. sic q̄ fr̄cis
bonos p̄ducit quādoq; dimittit
ip̄z viuē. **S**i v̄o nec sic se dūtūt. s̄
lōgamimitatē diuine paciē vili
p̄dēs in stilitatē viciorū cecide
rit et fructus bonozū opm̄ nō p̄
tulerit in futurū dominus remiet
et eā p̄ mortē tp̄alē succidet et de
struet lu. tercio. **I**n securis ad ra
dicē arboris. r̄c. **I**ntrās ibs in
sinagogā vidit ibi mulierē que
hēbat sp̄z infirmitatis ānis. v
iij. **E**rat eī ad terrā taliter incur
uata vt oīo nō poss̄ respicē. **C**ui
dominus cū manū ip̄posuiss̄ sta
tim erecta ē et dominū glorifica
uit. **S**ic vere fit q̄ in sinagoga
fidelium inuenit̄ aliquādo aliqua
mulier. i. aliq̄ aīa vel p̄sona di
uersis vicijis aggrauata et ad t̄
ram idest ad terrena p̄ auariciā
inclinata q̄ nec celum potest ī
taliter respicere. nec de celestib;
cogitare. sicut ad litteram vide
mus de secularibus et terrenis
hominibus. qui videntur posse
dicere cum manasse illud sc̄an
do paralipomenon vltimo capi
tulo. **I**ncuruatus sum vincto
ferti et nō ē respiratio michi. r̄c.
Psalmista **D**orsum eorum sem
per incurua. et cetera. **I**sti enim
octodecim anni qui constant ex
decē et sex et duob; infirmi dicit̄
tur īquātū decē p̄cepta legis sex
opera mie et duo caritatis man
data transgressi fuisse p̄bantur

et tamen talibus xps qnq; manu
sue misericordie porrigit: et eos
de curuitate terrenorum erigit di:
cens illud Job xl. In sublime ei
ge et esto gloriosus. Ita q; isti de
terrenorum auaricia ad celestium
amorem sani surgunt et deum glo
rificat et extollunt.

Hec dicitur quomodo deus
xps ydropicam sanauit
in sabbato. In hoc nota
ri potest q; nullus est ita ydropi
cus id est p; supbia inflatus nec
ita p; auariciam fitibundus. quin
saltem in sabbatis. id est in festiui
tatis debeat sanari. et quin qua
do xps in religione vel ecclesia of
fertur animus eius debeat quie
tare. Xps inuitatus ad conuiu
um intedens quomodo primos
reabitus eligeret incepit eos in
struere dicens. recube in nouissi
mo loco ut ueniens q; te inuitauit
dicat Amice ascende superius et no
discubas in primo loco. ne forte
honorabilior te inuitatus fuit p;
pter que oporteat te descendere
et cum rubore nouissimum locum tene
re. Ista possunt allegari contra
ambiciosos. constat enim q; deus
ad nouissimum statum ecclesie vel
ad nuptias mundane prosperita
tis hinc diuersos gradus vniuersos
inuitat. Verumptamen ipse uult q;
vniuersos q; gendum suum custodiat.
et nullus ad altioris gendum q; dece
at p; ambitionem ascendant. h; q; ml
ti sunt hi q; primos recubant id est
altiores status primatus abunt

et eligunt ibidem iure vel iniuria se
reponunt et ideo finaliter in mor
te ad locum infimum scilicet ad infernum
cum rubore perpetuo descendunt et a
celitudine quam impudenter ascenderunt
deponunt. Et conuerso illi qui modo
in nouissimo loco. id est in statu humili
tatis et paupertatis sedent et qui in hoc
mundo gendum et statu sunt contenti fi
naliter in morte superius ad locum
honorabile paradisi inuitabunt et i
bi feliciter extollentur. Amice inquit
ascende superius. Vn ois qui se exal
tat humiliabitur etc. Homo quidam
fecit cenam magnam et vocauit mul
tos et misit seruum suum hora cene
dicere inuitatis ut uerent quia pata
sunt omnia. Oes tamen ceperunt se excu
sare. Primus dixit quia villam emerat
volens exire videre illam. Alius dixit
se quicquid iuga bouum emisse et ad p
bendum illos uellet exire. Alius ait
uxorem se duxisse et eam accipere de
bere. Quibus auditis presertim i
terum seruos misit. debiles et clau
dos ciuitatis ad conuiuium introduci
manda uerit de ipsisque domum suam
repleuit. Ipsos uero qui se excusa
uerunt de cena sua nunquam gustatu
ros perpetuo ordinauit. Sic uero
cum deus a principio ordinauit quam
dam cenam scilicet refectioem glorie pa
radisi et ad ipsam uocauit et inui
tauerit uniuersos constat q; ho
ra cene scilicet nunc in tempore gratie ipse non
cessat seruos suos. id est predicatorum
mittere et ad illud conuiuium homines
uocare. Sed pauldubio commu
niter oes diuites se excusant. et

primo auari qui emē videre ac-
quirere possidere villā h? mūdi
ipsius diuicias hōres p̄diligūt
et iō circa ista intēti plus debito
ad hoc celeste cōmuniū p̄ bona o-
pa nō accēdūt. **V**illā inquit emī
habe me excusatū. **P**rou. xxvij.
Mia saturata calcabit fauū. **A**lij
excusant̄ p̄ vxorē. i. p̄ carēles
delicias **Q**ui eī vxorē. i. carnem
vel carnalē affcōez vult ducere-
ncē h? ab affcū et desiderio cele-
stis glorie retroire et celeste cō-
muniū fastidire. **A**lij excusant̄
t̄ p̄pter. v. iuga boū. i. p̄ quin-
q; sensuū illecebras qz ita sūt ali-
qui vagi et ita dederūt sensus su-
os ad exteriores illecebras hu-
ius vite q; de eteris et spūali-
bo nichil curāt. et iō breuiter nīl
lus taliū cenā paradisi gustabit.
quia non ē dignū q; aliquis ad-
mittat̄ ad illā q; mūdi delcābilia
sibi p̄ponit. **P**aupe igit̄ tribu-
lari et debiles illuc p̄ tribulatio-
nes intrare cogūt et de talibus
aula paradisi implet̄ qz diuites ē
ca terrena vacātes celestia r̄pu-
diāt. soli restāt paupes qui ad
cōmuniū illud vadūt. **P**s. **P**au-
pes saturabūt̄ zc̄. **I**llud quod
hic ponit̄ scz qui vult turri edifi-
care qui p̄us sedens cōputat sup̄-
tus qui necārij sūt si hēat ad p̄fi-
cēdū. ne postq̄m edificare incē-
perit et edificare neq̄erit. dicat̄
sibi illudēdo illd̄. **I**ste homo cē-
pit edificare et nō potuit cōsū-
mare **E**t illd̄ de rege q; cogitat si

cū suo exātū poterit occurrē illi
q; venit cōtra eū cū maiori vel ali-
as. q; missis legatis rogat ea q;
sūt pacis. **I**sta p̄nt allegari cōtra
illos qui in suis virib; nimis cō-
fidūt et q; merita sua vires et v-
tutes nō bene p̄derāt **C**onstat
em̄ q; q̄libet habet facere cum v-
no potētissimo r̄ge cū deo. **H**abz
eī edificāe necārio vnā altissimā
turrim scz celsitudinē cōtēplacō-
nis apicē p̄fectōnis et iō q̄libet
d; seipsū colligē v̄tutes suas mē-
surare cōputare vt in seipso cog-
noscat si sua merita sufficiāt ad
hoc. q; possit regi in die iudicij
occurrere. et turrim moralis celsi-
tudinis cōsummare. alioquin si di-
minutū insufficiētē inueniat de-
bet legationem oracionis deuotē
ad deū mittere et ipsius pacē
et verā miāz īplorare. **M**atth v.
Esto consentiens. zc̄. **V**el dic
contra presumptuosos qui quā-
doq; de suis virib; presumūt se
turri p̄fectōis et cōtēplacōis pos-
se in se et ex seipsis p̄ficē et regi
r̄o digne occurrē credūt **V**n̄ sepe
fit q; isti ad p̄ficēdū nō habēt.
et q; vltra vires suas aggrediūt̄
t̄ ardua ita qd̄ assumūt neq̄ūt cō-
summare. q̄p̄ necē ē eos in via de-
ficē. et ip̄scm̄ edificiū dimittē et
sic necē habēt hōiz derisionē sus-
tinē dicētū. **I**lle hō incēpit edifi-
care zc̄ **S**ic ista cotidie exp̄mur
ī religioē viri nouicij q̄z sūt ita
feruētēs in principio q; ardua
opa icēpiūt et vltra vires facere

cōtendūt. q̄ tamē post cito deficiunt. et a via quā cōpetāt ad vite cōmūnis latitudinē se deflectūt. Nullus igit̄ debet ex abrupto ardua opa incipere sed deliberando sup hoc cogitare. virtutes suas metiri et eas computare. ne forte si inceperit non valeat cōsummare. **U**n̄ Seneca Diu deliberā dū est qd̄ semel statuendum ē: Deo bene cōsulit̄ ecclesiasti. in. **A**ltiora te ne quesieris.

Mulier que decē habens dragmas si vnā pdidit. solū lucernam accēdere. domū euertere donec inueniat dragmam pditā. **Q**uam cum inuenit. solet cōuocare vicinas et de inuēione dragme que pdita fuerat cōgaudere. **T**ic si vis de decia dragma sicut de oue centesima restituta. s. de natura hūana que pdita fuerat et nouē ordinibus angeloz adiuncta vt habes supra. **M**ath. xviii. **E**t dic q̄ mulier ē diuina sapientia que de repacione ruine āgelice gaudet.

Vel dic moraliter q̄ si mulier id est anima de decē dragmis. i. de decē mandatis vel de cōplemēto et p̄fectione virtutis aliqd̄ pdiderit p̄ aliqd̄ peccatū. statim debet lucernā rōnis accendere. domū cōscie p̄ cōtricionem euertere. et totū se p̄ cōfessionē reuoluere. et ita p̄ satisfactoriā diligēciam querere q̄ eaz possit recupare. et spūaliter inuenire. Quā si inuenit debet sūme gaudere

et exultare. **V**el dic q̄ mulier debet gaudere d̄ recupaciōe pdite dragme id est anime peccatricis et ad hoc totis viribus laborare. **S**upra eodem **G**audiū est angelis dei sup vno peccatore peitēciam agētē q̄ sup non agitano uem iustus. **Q**uidā homo habuit duos filios quoz iunior patne substantie porciōē se contingētē petens et capiens a prē recessit et p̄fectus est in regioē longinquā. substantiā suā luxuriose viuendo cōsumpsit. **T**andem vero cū orta fame esuriit. vni ciuium regionis adhesit et ipse filius porcos pauit. et plerūq; vtrū suū de porcorū filiquis implere cupiebat. et tamen nemo sibi dabat. **I**lle igit̄ fame afflictus opulēciam paterne domus memorat̄ et ad patrem suū redire et mīaz cogitabat petere. dicēs. **Q**uāti mīcenarij i domo patris mei abundant panibus ego autem h̄ fame pereō. **S**urgam et dicam transeūdo ad patrem meū. **P**ater peccavi in rē. **I**ste igit̄ ad patrem hoc modo venit. **Q**uē videns p̄ misericordia motus i oscula eius ruit et stola p̄ma ipsum induit. calciamenta in pedibus eius et anulum in manibus eius posuit. et occiso saginato vitulo iuuium fecit ei dicēs. **E**pulemur et manducemus: quia hic filius meus mortuus fuerat et reuixit: perierat et inuentus est. **F**ilius autem senior qui tunc in agro erat dum

ad domū rediret et sonum instru-
mētōꝝ mūsicōꝝ audiret et cām
cōmūij cognosceret q̄ plurimū i
dignat̄ et iā intrare reuētes cōi
prēm dicebat. **E**cce tot āmis ser-
uui tibi et nūq̄ mādātū tuū p̄-
terui. et tamē nūq̄ dedisti mic-
bi hedū vt comedere cū amicis
meis. **P**ro isto aut vitulū sagia-
tū occidisti: qui sbām suā cum
meretricibꝫ dissipauit. **P**̄ vero
de inuētiōe fratris pditi se opte-
re gaudere dixit: **E**t sic primo
gemitū indignationem t̄pauit et
finaliter ad cōmūiū introiuit
Ista possunt allegoricē expōni
et mysticē. **A**llegoricē **H**omo is-
te fiḡt deū pr̄z qui a principio
duos filios. i. duos plōs sub-
ditos habuit sc̄z iudayā qui e-
rat p̄ogenitus. atq; maior. **E**xo
q̄rto **F**ilius meus p̄ogenitus isra-
bel. et populū gētilē qui erat ad-
dolescentior et indoctior. **M**atth̄
Hō q̄dā habuit duos filios zc̄
Iste igit̄ insipies adolescēs. i. po-
lus gētilis in principio a patre
suo deo sb̄ne porcionē sc̄z dona
natūalia et sc̄ias pb̄icas accepit
et a deo p̄ ydolatriā recedēs et i
regioēz lōgiquā. i. i statū damp-
nacōis et peccati bona sua et vir-
tutes naturales cū mētricibꝫ. i.
carnis delicijs deuastrauit. i. quā-
tū varijs vicijs carnalibꝫ se fe-
dauit et inquātū substātiā suā. i.
naturā p̄ ea corrūpit et grauait
Unde vni cūiū regionis sc̄z dya-
bolo adhefit. q̄ ipsū porcōꝝ. idē

poetay et cārlū p̄boꝝ cōsozio
copulauit q̄z filiōs. i. q̄rū erroēs
et vanas doctrinas cōedē et ac-
quirē q̄ plurimū affectauit et ta-
mē de ipsiꝫ hēre ad plenū nequi-
bat. qz nēo ad sufficiētā sibi da-
bat. **T**ren. q̄rto **P**aruuli petie-
rūt panē et nō erat q̄ frāgēt eis
Iste igit̄ filius pdigus sc̄z genti-
lis plūs fame et desiderio cog-
noscēdi verū deū estuā ad pr̄z
deū suū finaliter reuertit̄ et erro-
res suos cōfitēs miam deprecatur
dicēs. **P**eccauit in celū cōiā te.
Quē vidēs pius p̄ i domū suā
suscipies sc̄z in eccām introdux-
it. anulū sibi fidei tradidit. stola
p̄a. i. grā ip̄m restit. calceamenta
. i. scōrū exēpla in pedibꝫ suarū
affcōnū ponit. et vitulū sagina-
tū p̄ eo interfecit. sc̄z xp̄i occisi
fidē et sue passionis memoiam
tradidit. et sic de eius inuētiōe
et cōuersione gaudiū magnū fe-
cit. **Iu. xv. Cō**gratulamini mihi
qz inueni dragmam quam per-
didit. **S**z primogenitus filius
. i. iudaycus populꝫ in agro sa-
cre scripture circa expōsiōēz lit-
teralē vacās audito choro et sim-
pboia cōmūij. i. audita p̄dicato-
rū turba et visa solēpmitate cōi-
uūij et viso gaudio fidelū indigē-
in domū patris. i. in eccāz itraē
et fidē xp̄ianā t̄ape nō digē q̄n
ūmo cōi deū prēm nūc cōquit q̄
isti filio pdigo. idest gētili plō
plūa q̄ sibi beneficia distabit
dicēs **E**cce tot āmis zc̄. **V**erba ei

possunt iudayi ppli prosperitati
cristiani ppli inuidētis et de uer
sione gentiliū ad fidem eidē cōq̄
rētis. qz isti mādata legis ad lit
terā optie custodiūt et in cōtino
nijs legalibz deo seruiūt et tamē
nullam gratiam a deo recipiūt.
q̄n ymmo ipsi optime possunt
dicere illud **Isay. xlix.** Inuanuz
laborau sine causa: et uane cōsūp
si fortitudinē meā. Finaliter ta
men deus istos pacificabit et cō
uertet et in domū ecclie cū iuni
ore frē ad cōmuniū ecclie intro
ducet et ad vituli saginati epu
las. i. ad cristi passiomis fidē ip
sos recipiet: quia sicut dicit apof
tolus ad roma. xi. Cū subintra
uerit plenitudo genciū. tunc om
nis israhel saluus erit. **Del** ista
possunt ad religionum apofsta
tas applicari. **Constat** em̄ quan
doqz q̄ adolescentes de domo re
ligionis et a patre suo recedunt
porcionem bonoz patris in illa
que possunt furari deserūt. et in
regione longinqua. i. in mundū
fugiūt vbi vni ciuū scz dyabolo
in diuersis seruiūt vicijs: et ibi
substāciam suam id est naturalē
et tpalem in luxuriam et carna
liter viuendo cōsumunt. tūc aut̄
illis que secū furti portauerant
et de regione furati fuerāt cōsūp
tis. esurire incipiūt et filiquas q̄s
porci manducant. i. bona terre
na que peccatores possidēt acq̄
rere et comedere cupiūt. **Red** cū
ipsa acq̄rere nesciūt. nec aliquē

qui ea sibi det inueniant: ideo se
pe fit q̄ ipsi esuriūt et vilem vi
tam egenam et pauperez foris
ducunt. **Iusto** enim dei iudicio
fit q̄ tales qui diuicijs et delicijs
sectandis deū et religionē apof
tatando dimittūt. ad illas neq̄
q̄ attingant sed in paup̄tate et
miseria in mundo viuant. **Pro**
iij. **Paup̄tas** a domino: i. domo
impij. **Sepe** ergo fit q̄ isti fame
et miseria urgente de recessu et a
postasia penitentes ad patrem
id est p̄latū et religionē redire p
ponūt et vt saltē tpalē euadāt
miseriā ad pristinum statū se cō
uertūt dicētes. **Quanti** mercena
rij abūdant panibz in domo pa
tris mei. **Surgā** igit̄ et ibo. **Vñ**
istoz vox videtur esse math. xij.
Reuertar ad domū meā vñ ex
iui. **Contriti** igitur et humiliati q̄n
qz reuertūtur ad r̄ligionē et mise
ricordiam postulantes suā fatē
tur culpam et confusionē. **Pater**
p̄latus debet tales benigniter r̄
cipere: stolam. i. habitū ipsos in
duere: anulū. anā salutis. i. peni
tenciam eis concedere. et calda
menta bonoz temporalium p̄ sus
tentamento eis tribuere: vitulū
saginatū id est xpm̄ i. eucaristia
scz passiomis cristi memoriā ip̄s
offerre. et de eoz cōuersioē gau
dere. **Et** quia cōmuniter frater p̄
mogemitus q̄ nō fuit p̄digus id
est alij fratres et r̄ligiosi q̄ nūqz
deliquerūt s̄ pri et p̄lato seruiē
tes in religione manserunt cōtra

tales ei indigni et ipsos p[ro] d[omi]n[atione] et reditu[m] detestantur. aliosq[ue] deprimere a dignitatibus et officijs repellere. et culpas p[re]cedentes ex p[ro]brae et p[ro]bat[ur] q[ui]nimo fatalibus fiat diuini. i. si talibus det[ur] beneficiu[m] vel a p[re]lato eis fiat pre[ter] ceteris aliq[ui]d t[em]p[or]ale solaci[u]m tales p[ro]ge[n]ti d[omi]n[atione] dicentes Ecce tot[us] tibi seruius et non dedisti michi h[ab]itu[m]. i. beneficiu[m]: huic aut[em] deuoratori et apostate d[omi]n[atione] fauore[m] et obsequiu[m] **T**unc p[ro] iste p[re]latus d[omi]n[atione] tales resp[on]d[er]e et a suis detrac[ti]o[n]ibus co[n]hibere. et p[ro] suis co[n]silijs p[ro]hibere ne iterato inuadant alioru[m] murmuribus obuiare dicentes **F**ili tu sp[iritu] meu[m] es: et o[mn]ia mea tua su[n]t. **H**ic aut[em] f[uit] tu[us] mortuus fuerat. et cetera. **A**c si dicet Vos non debetis contra tales indigni. nec eos exacerbare. sed de eoru[m] salute benigniter exultare. **L**uce xv **G**audiu[m] e[st] angelis dei sup[er] vno peccatore penitentiam agente et cetera.

Vel dic generaliter q[uod] quicu[m]q[ue] peccator a deo peccando recedit. et parte[m] sue substantie idest bona naturalia in diuersis vicis expendit. et vni cuius regionis idest mundo adherens peccatorum idest immunditiarum obsequiis se submittit si fame tribulacionis cogente ad patrem deum p[ro] penitentiam reuertitur ipsu[m] statim solet misericorditer redpe[re] vestibus virtutum induere. vitulum saginatum. i. sue carnalitat[is] lasciuia[m] occidere. et eum cu[m]

gaudio festiuo e[st] sicut supra.

Vel dic q[uod] multi sunt hodie domini huic pat[er] familias similes qui nouiter venientes ad sua curia[m] dato q[uod] sint prodigi et malidum tamen sciunt verba adulatoria dicere. p[ro] peccati. et solent letius recipere et latius premiatur q[uam] illi qui semp[er] cu[m] eo fuerunt et qui diu in familia sua manserunt et in agro suo idest in administratione sua diuicius laborauerunt. **N**oua enim placent. quia sicut **Leui. xxvi.** Nouis superuenientibus vetera proiectis. **V**el dic q[uod] apud patrem deum acquirunt dona ampliora tam gratie q[uam] glorie illi qui quandoq[ue] peccatores fuerunt et penituerunt. q[uam] illi qui nunquam dereliquerunt. **T**antus enim potest esse feruor post lapsum q[uod] penitens plus meretur q[uam] qui lente in iusticia conuersatur. **A**d roma. v. **V**bi abundauit delictu[m] et cetera.

Hic po[n]it[ur] parabola de villi co[m] q[ui] cu[m] diffamatus esset apud d[omi]n[u]m suu[m] p[ro] q[uo]d villi ca[us]a[m] suam p[ro]de optebat du[m] adhiberet officiu[m] et administracione[m] bonoru[m] d[omi]ni sui cogitans q[uod] fodere non valebat. et iudicia[m] erubescibat v[er]o debitorum d[omi]ni sui et debita p[ro] parte remisit. et sic eoru[m] gratia[m] acquirit. q[uod] cu[m] amot[us] esset ab officio ip[s]e in tabernacula sua reciperet. et facta[m] gratia[m] exp[er]saret dic[er]e p[ro] **Q**u[od] tu de[us] d[omi]no meo. c. cados olei. **A**c aipe i[n] cautio[n]e et scribe. l. a. eta

Domini igitur sius hoc audito
ipsum de prudentia sua commendat.
uit. Christus enim a simili docet nos
de alieno largos esse et de manu
magna iniquitatis a se pauperes no-
bis facere ut cum defecerim? nos
possint in eterna tabernacula ac-
ceptare. Verba saluatoris illa
parabolam exponit et eam esse da-
tam propter misericordiam dicit. Non
ista est veritas nam quilibet ha-
bet a deo aliquem villicatum ha-
bet enim ministrare bona nature
et fortune. Quid enim habes
homo quod a deo non accepisti? prima
ad cor. iij. Homo enim in admi-
nistrationem sensuum corporali-
um vel bonorum temporalium non est
nisi villicus dei. Cum igitur neces-
se sit quemlibet in morte talem
villicacionem perdere. Ideo ante actum
debemus de remedio providere.
Igitur debemus de bonis commissis
et temporalibus pauperibus bene-
facere et si quod nobis debent remitte-
re ut post mortem quando villici-
acionem et temporalium admi-
nistrationem amiserimus ubi non est
fodiendum. i. bene operandum et v-
bi erit verendum in inferno de-
gere. possint isti pauperes quibus in
hoc mundo benefecerimus in celestibus
tabernaculis nos recipere et
fouere. Quod si fecerimus dominus
nos commendabit. Et quomuis ista
bona non sint nostra sed potius sua
si inde elemosinam fecerimus ipse
dominus approbabit. Igitur de
manu iniquitatis id est de ter-

rena substantia que fuerat mul-
tas iniquitates inducit debet v-
nusquisque aicos id est pauperes
et sanctos sibi facere. ut in eorum
tabernaculis id est in regno celo-
rum quod est pauperum meatum cum
eis exultare. Supra vi. Date: et
dabit vobis. Homo quidam
erat diues: et induebat purpu-
ra et bisso et epulabatur cotidie
splendide. Et ad ianuam eius iace-
bat quidam infirmus et vlcerosus
nomine lazarus qui cupiebat
saturari de micis que cadebant de
mensa eius. et nemo ei dabat.
sed veniebant canes et lingebant
vlcera eius. Cum igitur diues et la-
zarus morerentur. et diues lazarus
in sinu abrahe vidisset: guttaque
per lingue refrigerio per lazarus quem
uiuens contempserat sibi dari pe-
cijt. quam tamen abraham sibi non
cessit. Mitte inquit lazarus qui
intingat extremum digiti sui in aquam
et refrigeret linguam meam quia
crucior in hac flamma. Fili inquit
abraham recordare quia recepisti
bona in vita tua: hic autem similes
mala. Ideo hic consolatur: tu ve-
ro cruciaris. Diues autem se non ex-
auditum videns quod fratribus suis qui
in mundo manserant ut ad eos
mitteretur lazarus intercessit.
Mitte inquit lazarus quoniam fratribus
meis ne et ipsi veniant ad hunc
locum tormentorum. Quem nec abra-
ham exaudiuit sed sibi dixit. Ha-
bet moysen et prophetas: audiant
illos etc. Ista parabola potest

ad multa moraliter applicari. **A**l
legat ei quod iudicium sine misericordia fiet il
li qui non facit misericordiam quia cum iste possit
facere misericordiam lazaro non fecit ideo cum
indigeret nullam misericordiam impetrauit
Pro. xxi. Qui obturat aures su
as ad clamorem pauperis: clama
bit ipse et non exaudietur. **I**sta
etiam possunt allegari quod extrema
gaudij luctus occupat. et quia
deus post tempestatem tranquillum fa
cit. **Pro. xiiii.** Et **thobie. tercio**
Diues qui fuerat in epulis. et in
vestibus preciosis positus est in flam
mis et supplicijs: lazarus vero qui
fuerat in dolore positus. est cum a
brabam locatus. **Lu. po.** Esurietes
impleuit bonis etc. **Uel applica ad**
occulta dei ordinacionem vel predesti
tinacionem que diuersimode vari
at motus rerum et illos quos no
uit in eternum dampnandos dat
prosperitatem. Illos vero quos scit
perpetuo saluandos dat aduersita
tem. Nullam causam allegat abraham de
dampnacione diuitis nisi quia re
ceperat bona in vita sua: lazarus
autem mala. et ideo vicem debere o
portere mutari asseruit. De isto
enim diuite non legitur quod fuit rap
tor nec fornicator. vel superbus sed
solum quia diues et epulo. De
lazaro autem. quod aliquod bonum
fecerit. sed solum quia miser erat
Timentur igitur diuites et ad
huc dico timeant. quia portant
secum signum dampnacionis. et
detentur pauperes. quia secum
trahunt signum saluacionis. Te

ste abrochio. **S**uccessus temporalium
dampnacionis est iudicium. **Matth.**
v. **B**eaati pauperes quoniam ipsorum
est regnum celorum. **Uel dic quod**
quandoque contigit ab illo in aduersum
auxilium petere. quem homo in
prosperis non dignabatur respi
cere. Diues enim iste per lazarus auxi
lium dari petijt: quem languentem
ad ianuam non resperxit. Uel dic
quod homo semper debet de amicis
suis curare. et de eorum dampnacio
ne dolere. sicut ille qui in tormen
tis positus petebat lazarus ad
fratres mitti magis volens solus
pire. quam fratrum dampnacionem videre
Currerunt christo decem
leprosi supplicantes quod sa
narerentur ab ipso ihesu pre
cepto inquit miserere nostri. **Q**ui
bo misertus dominus precepit quod
irerent et se sacerdotibus ostenderent.
Ipsi autem cum irerent mundati sunt.
Unus autem ex illis qui samai
tanus erat. quia mundatus est
regressus est ad dominum pro gra
tias offerendis. **A**lij vero nouem
qui hebrei erant nullatenus sunt
reuerfi. **Q**uid videns dominus in
quit. **E**cce decem mundati sunt. et nouem
ubi sunt. **N**on fuit qui rediret et
gloriam deo daret. nisi hic alieni
gena. **D**ic quod ire ad sacerdotes
nichil aliud est quam de peccatis confiteri
et proponere confiteri. quia scilicet quando
decem leprosi peccatores qui. x. precep
torum transgressores ex hijs trans
gressioibus sunt corrupti voluerunt
a lepra viciozum suorum curari. atque

purificari necesse habet ad xpm
p orone et p venie imploratione
necno p contritionem clamare. et
ad sacerdotes p confitendi ppositu
abulare. et tunc du solu ad sacer
dotes ire incipiunt et du solu co
fiteri pponit a culpa huius libe
ratur. Verum necesse e qd confessio
sequitur alioqui i culpam pristina
relabit. sola em contritio cu ppo
sito confitendi peccata tollit et gra
tia restituit. Ps. Dixi confitebor.

Vel allega ista qd alienigene
.i. seculares et layci qui comuni
ter melius tignaut deo de colla
tis beneficijs qd regulares et cle
rici. qz isti deuote ad dominu re
uertunt. Illi vero obtentis benefi
cijs tyalibz et spualibz peccoz in
dulgentijs i sua ingratitudine torpe
scere cōprobant. Volens dñs co
dicionē diei iudicij declarare et
q ignote et subito vriet demon
strare dixit. Sicut fulgur ispera
te apparet. sic erit aduentus filij
hominis sicut i diebz noe edebat
bibebant vedebant et emebat et
de diluio no cauebāt. qñ sez di
luuiū subito vrit qd omne hoiēz
submersit et inuoluit sic iquit eit
de die iudicij. Et subiūgit qd tūc
erūt duo in lecto vno duo i agro
vno due molentes in mola vna
a de oibz vnus assumet alius re
liquet. Illud allega quo iudi
cū et extrema tribulacio sūt hoi
bz ignota et ideo caucius pūde
da. Allega quo de omni statu
aliqui erūt saluati aliqui damp

nati. qz de illis q sunt in lecto. i.
in statu quietis et cōtemplaciois
et de illis qui sunt in agro id est
in labore mūdialis negociaciois
et de illis q molant in mola vna
.i. i vna obinacōe cōiugal cōba
bitacionis vnus assumet et alē
relinquetur. aliqui saluabūt ali
qui dampnabunt. aliqui a deo
eligent et aliqui tamq xp̄bi cō
dēpnabunt et breuiter de omni
statu et gradu aliqui sūt boni et
mali. Iaco. iij. De eodem fonte e
gredit aqua dulcis et amara.

Hic ponit de vidua que
apud iudicē iniquitatis se
vindicare ab aduersario
petebat. Quod iudex iniquitatis
nō ppter iusticiā s ppter ipor
tunitatem sibi concessit. Hoc po
test applicari ad instanciam orō
nis qz si iūq ppter iportunitatez
illoz voluit iusticiā facere multo
fortia de ppter orōnis instāci
ā vlet qd iuste petit concedere.
Vide supra ca. xi. De amico q pe
tebat tres paēs. Ps. ij. tbi. x. In
sta oportune et iportune. De
phariseo q se iustificabat et pub
licanū cōtempnebat et bona sua
corā deo recitabat dicēs. Nō sū
sicut ceteri hominū raptores ad
ulteri sicut hic publicanus ieiū
bis in sabbato. et de publicano
q pauciens pectus suū miaz im
plorabat sed nec oculos erigere
ad celum psumebat dicēs hic q
publicanū iustificat recessit. qd
tū nō legit de phariseo psumptore

Ista exemplariter possunt alle-
gari q̄ plus placet deo humili-
tas p̄ccōris q̄ seueritas p̄sump-
toris. Magis ē deo acceptabilis
p̄ccōr̄ confessio penitētis et p̄p̄e
fragilitatis et vilitatis recorda-
cō et ex cōsideracōe culpe nata hu-
miliacō q̄ illius qui nūq̄ taliter
deliq̄t arrogās iusticie p̄p̄e p̄-
sūpcio alior̄ cōtēptus et sui p̄-
sūpcio bona opinio. Nō sequit̄. Oīs
q̄ se humiliat exaltabit̄. Illud p̄ci-
pue accidit in religioē vbi sunt
quidā pharisei. i. q̄ reputāt se cē-
teris magis iustos si vident ali-
quē publicanū. i. aliquē q̄ ante
deliquerit dāto q̄ ipsū vidēt pe-
nitētē et ip̄lorātē mīaz. tamē ip-
sū solēt cōtēpnē et abhōiari. et se
ei p̄ferre et eū detestari et tñ ap̄d
deū magis diligit̄ iste nō p̄sūp-
tus p̄p̄e fragilitatis nō erectus
apud deum magis q̄m aliq̄ t̄pu-
tat̄. Lu. xv. Gaudiū ē āgelis. zc̄
Quom̄ esset ihs in iberico
p̄ncēps q̄dā publicano
rū zacheus noīe q̄rebat
videre ihesū q̄s ess̄ et non pote-
rat pre turba quia statura pusil-
lus erat. Et p̄currēs ascendit in
arborem ficomorum vt videret
eum quia inde erat transiturus.
Ihesus aut̄ videns deuocionem
ip̄sius ipsum vocauit dicens. Za-
chee festinās descēde. qz hodie
in domo tua optz me manē. Qui
festinās descēdit et eū gaudēs ī
domū suam recepit. Qui ex tunc
ad dominum conuersus est q̄

dimidium bonorum suoz dedit
pauperibz. et si quem defrauda-
uerat in quadruplum sibi resti-
tuere p̄misit dicens. Ecce ego di-
midium bonorum meorum do-
pauperibz et si quem defrauda-
ui reddo quadruplum. Per
istum zacheum intelligunt̄ sim-
plicēs boni seculares qui in sciē-
tia et moribus sunt pusilli. et q̄
dato q̄ ihesum per contempla-
cionem videre cupiāt. turba ta-
men secularium negociōrū sūt
aliquo modo impediti. Mat̄.
vi. c̄. xxi. Turba incre-
pabat eos vt tacerent et cetera.
Verumtamen quādoqz fit. q̄ ta-
les supra vires conant̄ et ad vi-
dendum ihesum. idest contem-
placionem spiritaliū subleuā-
tur. ascendunt in arborem cru-
cis per passionis contempla-
cionem et sic vident cristum p̄ sim-
plicem deuocionem. Canticorū
quarto. Egredimini filie sion et
videte t̄gem. et cetera. X̄ps re-
tro bonam istorum et simplicem
affectionem intuens in domum
eorum p̄ gratiam descendit. et e-
os totaliter ad bonum exoptat
et conuertit. q̄ aliena restituere
et propria pauperibus dare fe-
cit. Et iste t̄cte tenet typum bo-
ni elemosinarij qui non procrast-
tinat. Ideo dicit dominus. Qui
modicum non dat. Ideo dicit di-
midium bonorum meorum do-
paup̄bz. qz discrete indigentibz
bz nō ditibz bona sua disp̄sat.

Ideo dicit pauperibus quibus alius
sua interesse et dampna constituit ideo
dicit si quem defraudauit et reddo
quadruplum **I**sta dilata si vis. **V**o
lens dominus intrare iherosolimam precepit
pullum asine alligatum supra quem
nullus hominum sedit solui et sibi ad
ducere super quem ciuitatem intraret **I**n
quo introitu ipsius puerorum colle
gium honorauit et osanna in excel
sis clamauit **A**lij tollentes ramos
oliuarum de arboribus sibi obuiam pro
cesserunt **E**t alij vestimenta sua pro
strauerunt et ipsius honorifice rece
perunt ipsum tamen iudei satis cito pro
ociderunt. **I**llud allega quicumque
uoluerit ciuitatem iherosolimam intrare. i.
paradisum et ibi a pueris hebreo
rum. i. ab angelis honorem eter
num recipere debet non superbe pro
cedere sed potius super pullum asine quod
est animal humile labores paciens et
virtute humilitatis et paciencie qua
rere et sic cum ea poterit intrare et
ibidem gaudenter recipi et remanere
Nullus enim in celestem iherosolimam cum
honore suscipitur nisi qui super asin
um. i. cum humilitate et paciencia
illuc feratur **S**upra xviii. **Q**ui se ex
altat humiliabitur. **V**el dicit quod christus
solum illos spiritualiter equitat et sibi
applicat quos pullos asine. i.
humiles et pacienses esse cognos
cit et quos in hoc mundo alligatos
vinculis mandatorum videt et super
quos nullus sedet. i. quos nullus
demonum et viciorum subiecit. tales fi
naliter a penis et laboribus suis
soluet et eos in celestem iherosolimam du

ct. **V**el dicit quod christus vult in iheru
salem. i. in mentem nostram venire ip
sum debemus honorifice recipere vesti
menta terrenorum bonorum exuere quod
tunc ad affectum et ea in terra. i. in
ferius ad pauperes per elemosinas
deponere et cum ramis oliuarum. i. cum
pietatis operibus eisdem obuiare. et
gratias agendo debemus spirituali vi
sitatione sua benedicere qui venit
metalliter clamare et hoc ipse mo
net in psalmo. **E**xurge in occursum me
um et vide. **V**el dicit quod christus
fuit in iherosalem ita honorifice est
acceptus et tamen cito post extra ciuita
tem eiectus et crudeliter crucifigendus
potest notari quod extrema gaudij
luctus occupat et quod ciuitas hu
ius mundi illos quos prospere solus
in leticia recipere dominis et hono
ribus extollere. solet quicumque cito post
mortem infortunio expellere et cru
cifigendi id est penis et cruciatibus
subiugare. **I**n. **E**gum. **H**odie ve
nisti. et hodie compelleris egre
di **J**udei cum dicerent christo quod pu
eros clamantes osanna sibi incre
paret **R**espondit ihesus. **S**i hi ta
uerint: lapides clamabunt.
Hoc potest allegari quod lapides
quandoque in defectu clericorum
seculares deum laudant. et quan
doque de ipsis lapidibus id est de ip
sis duris et obstinatis peccatori
bus inueniuntur aliqui qui deum
magnificant et exaltant **S**upra
iij. **P**otens est deus de lapidibus
suscitare filios abrahe **I**lla enim
que sequuntur hic de decem virgibus

vide. **M**atb. xxv. Vbi agit de ta-
lentis illa q̄ sequūt ca. xx. Vide
matb. xxi et xxij.

Quoniam quāda die in templo
multi multa offerret in-
ter eos fuit quāda paup-
cula vidua q̄ duo minuta in ga-
zophilaciū mittebat. **H**oc igitur
vidēs dominus ipsam oibus a-
lijs p̄tulit et donum suū ceteris
maius iudicavit dicens. **H**ec vi-
dua paupcula plus q̄m oēs mi-
sit quia ceteri ex abūdancia sibi
miserūt. **H**ec aut oēm victū quē
habebat misit. **H**oc pōt alle-
gari q̄ deus in elemosinis et o-
peribus erogacionis magis at-
tēdit affectum q̄ effectū et ma-
gis cogitat volūtatem q̄m opis
quātitatem. qz magis r̄putatur
illud qd̄ h̄is bō dat deo neces-
sariū q̄ quod dat opulentus et
plenus. **Q**d etiā apud hoies de-
bet esse qz magis debet bō dili-
gē. et plus ponderare munus aī
cī paup̄is q̄m munus amici diui-
tis. **V**n̄ catho. **S**anguinū munus aī
dat tibi paup̄ amicus. zc

Cristus factus in agoīa
plixi orabat. q̄ trāffer-
retur ab eo calix patris
auxiliū iuocabat. **V**ertū volūta-
tem suam volūtatī patris sub-
declinat dicens. **P**̄ si possibile ē
trāseat zc. **H**oc potest allega-
ri quāto maior instat tribulacō
vel piculosoꝝ agonia. i. mentis
anxietas tāto dz ad deū feruētī-
oz fieri oratio. **V**erum tamen q̄

uis homo se videat m̄līplicitet
tribulatū nūq̄ tamen debet sim-
plicitet petere talē tribulacionē
amoueri. sed semper sub condi-
cione debet diuinam voluntatē
anteponere. a sui cozporis salu-
ti suoqz natuāli appetitū dz dei
placitum anteferre dicens. **N**on
mea voluntas sed tua fiat. **D**ebz
enim supponere q̄ deus scit meli-
us quid sit homini vtile q̄ ipse
met homo. **V**nde gregorius dic-
it. **M**ouit celestis medicus. qd̄ ne-
cessariū sit egeno : et qd̄ credit
esse pena medicina est. **H**ic
dicit q̄ sudor xpi factus est vt
gutte sanguinis decurrētis ī ter-
rā. **A**lega q̄ sanguis nr̄e sub-
stātie tp̄alis q̄ p̄ sudorē. i. p̄ libe-
ralitatem emittitur non debz sur-
sum ad diuites ascendere sed de-
orsum p̄ elemosinas ad paupe-
res decliare. **I**llud qd̄ b̄ dicit
xps iudis ad se capiēdū remētī
bō. **S**z h̄ ē hora vr̄a et pt̄as tene-
bray et filiter illud qd̄ dicit **J**ob.
vij. **N**eo misit in eū manū. zc
Ista vidēt supponē q̄ c̄ta nego-
cia c̄tis horis attribuunt et s̄m
pp̄etates horarū euētus nego-
cioꝝ variāt. sic ista v̄ba xpi ad
opinioēz astrologoz p̄ma facie
accedē dimoscēt de hoc tñ m̄bil

Dad presens
Vobis discipulis eūtibz in
emaus adiūxit se dñs ī sp̄e peḡ
m̄ oculi autē eozū tēbant ne eū
agnoscerent dato q̄ eis it̄p̄ta-
ret scripturā finaliter qñ v̄rūt

ad hospiciū cum xps incepit eis
panē frāgere ipsū agnouerūt et
eū in fractiōe panis plenarie p-
ceperūt. Sic vere ī via huius vi-
te boni simplices secū habēt cris-
tū p̄ ḡdam ip̄m tamē p̄ scienciā
nō cognoscūt. qz isti sūt qui sim-
pliciter confitēt et veraciter cre-
dūt. finaliter tamē in hospicio p̄
adisi in resp̄e mortis qm̄ panem
eterne sacietatis ipsis distribuet
ipsū p̄fecte cognoscēt et facie ad
faciem diuinitatis eius essenciā in-
telligēt. supra **M**arci ultio. **H**i
eū videbitis sicut dixit vobis
Vel dic q̄ duo discipuli sūt duo
populi gētiles et iudei qui cū in
forma pegrinū in carne sc̄z hūa-
na in itinere huius mūdi p̄sonali-
ter xpm̄ viderūt. ipsum p̄ fidem
cognoscē nequierūt tādē postq̄
scripturas ipsis p̄ p̄dicatores ex-
posuit et postq̄ panē sacre scrip-
ture ipsū distribuit ipsū cogno-
uerūt. inq̄tū in eū crediderūt et
fidē ēceperunt. **S**upra ij. **C**ogno-
uerūt de verbo qd̄ dictū erat eis
de puero. **H**ic dicit q̄ ihesus
in medio discipulorū suorū post
r̄surrectiōē apparuit. h̄ cū p̄ stu-
pore et gaudio mirarēt et se vide-
re sp̄m̄ opinarēt r̄surrectiōē suā
p̄ duo testimoia p̄bauit. inq̄tū
pedes et manū palmandos et vi-
dēdos optulit et p̄tem piscis assi
et fauū mellis sibi ab ipsis tradi-
tū māducauit. **S**ic dic sp̄ualit̄
loquendo q̄ ille a mortuis id ē
a peccatis r̄surrexisset p̄ peitēciā

veraciter cognoscit qui se p̄ cōfēs-
sionem vidēdū et p̄ cōrrectionē
tāgēdū volūtariē exhibet qui pi-
scem assum id est xpi passionem
p̄ cōpassionē māducat et fauū e-
terne dulcedinis p̄ deuocionem
degustat. p̄s. **C**ustate et videte
qm̄ suavis est dominus

Expliat moralisacio s̄m̄ Lucā

Incipit moralisacio s̄m̄ ioh̄ez

Heb̄anes euāgelis-
ta q̄ post alios eu-
angelistas s̄scrip-
sit euāgelium aliqd̄
sup̄addit de factis

et opibz saluatoris que alij omi-
ferūt. **D**e istis breuiter aliqua po-
nam et huic opi modo s̄m̄ capit-
tula in quibz sunt interseā et ad-
iūgam. **I**git̄ h̄ ca. ij. fit mentio
q̄ xps cū ad nupcias que facte
sunt in chana galilee cū matre
eius maria esset vocatus et vinū
defecisset hoc curauit m̄ eius sibi
dicē et h̄ ad finē vt facto miracu-
lo possit sp̄ōsi verecūdiam opire-
dicēs. **V**inū nō habent. **X**ps v̄eo
p̄mo satis dure resp̄ōdisse videt̄.
Quid michi et tibi m̄lr. **D**erum
tū resp̄ōsiōnem durā p̄ facti se-
quentis dulcedinē t̄pauit. **S**ex
ydrias lapideas in loco positas
et s̄m̄ purificatiōē iudeorū ordia-
tas aq̄ ipei iussit aq̄m mox ī vi-
nū cōuertēs arbitriū clino et qui
erāt in nupcijs p̄pinari manda-
uit. qui vt gustasset aquaz vinū
factum sp̄ōsum vocans et argu-
ens melius vinum vsqz in finez